

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskarna“ telefon št. 85.

Deželni zbor kranjski.

V. seja dne 5. aprila 1900.

Predseduje deželni glavar pl. Detela. Vlado zastopa deželni predsednik baron Hein.

Po prečitaniu zapisnika zadnje seje se odkažejo došle peticije pristojnim odsekom.

O prošnji vodstva bolnišnice usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu za zvišanje letne podpore je poročal posl. Luckmann, ki je predlagal, naj se odkloni, ker dežela razen 4000 K letne podpore plačuje še bolnici 4000 K stavbne podpore. Ta podpora se bo plačevala še do l. 1901., potem bo čas misliti na zvišanje letne podpore.

Sprejet je bil predlog, da se vsa stvar še enkrat izroči finančnemu odseku.

Prošnja županstva v Šmarji pri Ljubljani, da se mu dovoli zopet prispevek 2000 K za poplačilo nedostataka pri vodu v Šmarji in na Razdrtem, se je, ker je došla jednaka vladna podpora, kot brezpredmetna zavrnila.

Prošnja posestnikov iz Bele, da se jim dovoli prispevek za napravo treh mostov čez potok Belo, se je odstopila deželnemu odboru z naročilom, da se uveri o potrebi mostov in potem dovoli primerno podporo iz kredita za cestne namene.

Prošnja posestnikov v Strmci nad Črnim vrhom, da se jim dovoli prispevek za napravo javne kapnice ob okrajni cesti Črni vrh-Col, se je izročila deželnemu odboru v primerno rešitev.

Po poročilu posl. dr. Majarona se je Emiliji Dominikovi, vdovi po okrožnem zdravniku v Železnikih, dovolila dosmrtna podpora letnih 400 K, ki teče od l. julija 1899, in se je meščanskemu učitelju na Dunaju, Josipu Ciperletu, dovolil k izdaji knjige „Kranjska dežela“ prispevek 200 K.

Po poročilu posl. Murnika se je društvu v varstvo avstrijskega vinarstva dovolilo podpore 100 K; gluhonemnici v Šmihelu pri Novem mestu se je dovolilo

podpore 1000 K; prošnja županstva v Podgorici, da bi se mu dovolila podpora za posestnike, ki so vsled toče škodo trpeli, in za katere sta že deželni odbor in deželna vlada precej podpore dala, se je odstopila deželnemu odboru v primerno rešitev; isto tako se je prošnja posestnika Filipa Flešnarja v Zadlogu pri Idriji, kateremu je živina poginila, za podporo odstopila deželnemu odboru.

Prošnja v Črnem vrhu nad Vrhniko za podporo za nasipanje občinske ceste Zalog Črni vrh se je odkazala deželnemu odboru, da stvar v smislu že storjenih sklepov reši.

Posl. Lenarčič je poročal o prošnji čevljarjev ljubljanskih in konservativnega obrtnega društva, naj se rokodelsko delo v prisilni delavnici odpravi. Deželni odbor je po sklepih deželnega zbora že skretil dela toliko, kolikor je le bilo mogoče, da zamore prisilna delavnica svojo nalogo še izpolnjevati. Prisiljenci delajo velik del leta zunaj, a tistim prisiljencem, ki so se izučili kako obrt, se mora vendar pustiti prilika, da se vadijo v svoji stroki. Dela se največ za dobrodelne namene in vrednost vseh del znaša komaj na leto 3000 gld., kar je pač neznatna konkurenca. Čevljarjem n. pr. se v obče ne godi dobro, a konkurenca jim ne more škoditi, saj je v prošnji izrečno priznana, da delajo nevesči delavci. Poročevalec je predlagal, naj se preko teh prošenj na dnevni red prestopi.

Posl. dr. Schaffer je pripomnil, da položaj obrtništva ni ugoden in je torej naravno, da si ga skušajo obrtniki zboljšati. Toda s tem, da se popolnoma odpravi vse delo v prisilni delavnici, ne bo dosti pomagano. Ta konkurenca je pač neznatna. Vsa vrednost dela krojačev prisilnice znaša 730 gld., pri čevljarjih pa 917 gld. To so tako neznatne svote, da pač ni govoriti o konkurenci. Delajo samo tisti, ki so izučeni, da svoje obrti ne pozabijo, na novo pa se nihče več ne izučuje. Tudi prisilna delavnica ima važen socialen pomen. Delo se je že tako utesnilo, da se

prej lahko reče, da greši dežela proti socialni nalogi tega zavoda, kakor da škoduje obrtnikom.

Zbornica je soglasno sprejela odsekov predlog.

Posl. Lenarčič je poročal o prošnji ljubljanske brivske zadruge za prepustitev dotičnega dela v prisilni delavnici in v deželni bolnici. Ker se dela v prisilni delavnici opravljajo brezplačno, v deželni bolnici pa, kjer mora brivec vedno pri rokavi biti, se ta dela opravljajo za neznatno svoto 53 gld., in ker bi bilo brivcem samo na škodo, ako bi brili v bolnici, zakaj potem bi pri dotičnem brivcu druge stranke gotovo izostale, se je prošnja odklonila.

Občinska cesta Koseze-Podutik se je uvrstila med okrajne ceste.

Prošnja županstva v Polhovem gradu, Črnem vrhu in Št. Joštu za cestno zvezo Polhov gradec-Št. Jošt-Lučnje-Trata se je izročila deželnemu odboru, da pošlje svojega tehnika na lice mesta in napravi dotični načrt.

Prihodnja seja bo v soboto.

V Ljubljani, 5. aprila.

Nove bojne ladije.

„Wiener Abendblatt“ poroča baje iz najzanesljivejšega vira, da zahteva mornarična uprava od delegacij izrednega kredita za l. 1901. v znesku 4,850.000 K za dve nove križarice. Koliko novih stroškov bo zahtevalo vojno ministrstvo, še ni določeno.

Tavšanovič in Milan.

Nedavno so „Male Novine“ v Belemgradu obdolžile bivšega ministra Kosto Tavšanoviča ponarejanja delnic „Beligradske zadruge“. O tem piše „Information“: Generalni generalissimus Milan se je domislil, kako bi osrečil Srbijo z novo škandalozno pravdo. Ker se mu ni posrečilo, da bi tekom pravde zaradi veleizdaje pripravil z verigami in mučenjem uglednega radikalca, bivšega ministra Tavšanoviča do tega, da bi preklical vse svoje politično delovanje ter se politično ubil kakor Pasić, izmislili

so v okolici Milanovi nov načrt, kako bi Tavšanoviča moralno ubili ter ga lahko obsodili kakor navadnega lopova. Vso stvar so pripravili jako previdno. Po spretnih agentih so dali v dveh avstro-ogrskih bankah zastaviti ponarejene delnice nekega beligradskega zavoda ter dali potem to „goljufijo“ razkriti. Nato je počila v Milanovem glasilu strašna bomba, ki naj bi docela uničila Tavšanoviča, ki je vsled strašnih muk v ječi itak že bolj mrtev nego živ. V Belemgradu je seveda vse zopet razburjeno; mnogo se jih zgraža, v obče pa je večina na čistem, da imamo zopet opravka z novim činom Milanove „justice“. Tavšanovič, ki se v ječi ne more braniti, bo težko mogel odbiti ta udarec. Kdor pozna današnje srbske sodnike, ne dvomi, da zadene Milan svojo žrtev smrtno, ter da raztrobi na primeren način po evropskih časnikih, kako je razkrinkal svojega sovražnika. Milanu je v Srbiji pač vse dovoljeno. Nihče ne more več proti njemu obraniti svojega premoženja, svoje časti in svojega premoženja.

Konec italijanske obstrukcije.

Nemški obstrukcionisti dunajske zbornice so ostali vendarle na vrhuncu izmej vseh obstrukcionistov v Evropi. Za predvčerajšnje sejo italijanske zbornice so listi obljubljali, da bodo obstrukcionisti s silo, z orožjem v roki preprečili izpremembo parlamentarnega pravilnika. Bati se je bilo najstrastnejših prizorov, bojev, klofut, nožev in revolverjev — a zgodilo se ni ničesar. Zabliskal se ni noben nož, porušen ni bil noben pult, po zraku ni sfrčal noben tintnik, predsednika ni naskočil nihče in padla ni nobena klofuta. Levica je podala samo oster protest, ter se nato mirno in v redu odstranila iz zbornice. Galerija ji je ploskala. Tako je mogla reakcijska večina skleniti v miru poostrenje pravilnika. Potem se je zasedanje odgodilo. Levica bo prirejala sedaj protestne shode ter bo apelirala na volilce. Vlada pa je izprevidela, da stori najpametnejše, da je svoje predloge, ki naj bi uničile svobodno zborovanje in shajanje ter zvezale svobodo časnikov,

LISTEK.

Varstvo literature in umetnosti.

Poroča R. P.
(Konec.)

Ako bi Avstrija pristopila bernski zvezi, ni dvojbe, da bi se prevajanje iz tujih zapadnoevropskih jezikov otežčalo. To bi posebno čutili oni narodje avstrijski, ki morajo s prevodi zadoščati želji svojih soplemenikov po leposlovnem berilu. Nas Slovence to malo briga. Ako piše Zola kak nov roman, nam niti v snu ne pride na misel, ga prevajati, nego ako se hočemo seznaniti z njim, beremo ali original ali nemški prevod. Za nas bi se slovenski prevodi pozneje ravno tako ne izplačali, kakor se pri sedanjih razmerah ne izplačajo. Naše prevajanje se zategadelj suče samo na slovanskih tleh in te prevode čitamo zategadelj v slovenskem prevodu, ker nas je sram, jih čitati v nemškem.

Sicer pa je še en moment, ki mora vzbujati našo simpatijo do zakonitega priznanja literarne svojine. Ako se bode tuji pisatelj poučil o naših razmerah, ni dvojbe, da ne bode zahteval nerazmerne odškodnine. Ako se ne bode zadovoljil s povsem primerno odškodnino, se njegovo delo ne

bode prevelo. Vsakemu pisatelju pa ni samo do gmotnega dobička, nego tudi do priznanja njegove imenitosti in vplivnosti. To pa se godi s prevodi. Pisatelje bode torej vodila uvidnost in morebiti celo gldavost, da bodo vselej drage volje privolili v prevod tudi za minimalno gmotno ali pa celo le moralno nagrado.

Ako si bodo prevodilci ali založniki kakorkoli pridobili od pisatelja pravico prevoda, se ne bode imel potem bati, da mu kak drug založnik izda konkurenčni prevod, kar se je tudi že pri nas zgodilo.

Važno je tudi to, da se potem ne bodo vsekorsne smeti prevajale, kakor se to sedaj godi.

Pred vsem pa zahteva poštenost in honetnost, da se mali narodi ne prisvajajo tatinskim potem proizvodov inozemskih stvariteljev.

Želeti bi torej bilo, da pristopi tudi Avstro-Ogrska bernski zvezi. Da se to zgodi, je treba pritrdila obeh zakonodajnih zastopstev Avstrije in Ogrske, in koristno bi bilo, da se kot priprava zato izjednačijo zakonske določbe v obeh polovinah države.

Da pristopi tudi Avstrija bernski zvezi, zato so se izrekle mnoge imenitne umetniške, pisateljske in podjetniške korporacije in firme, med njimi tudi češko pisateljsko društvo „Maj“.

V informacijske svrhe je avstrijska

vlada (justično ministrstvo, meseca januarja leta 1900 razposlalo vprašalno polo različnim akademijam, literarnim, umetniškim in pisateljskim društvom ter zastopnikom založnikov knjig in umetnin.

Tudi „Matica Slovenska“ je dobila vprašalno polo od justičnega ministrstva. V poslednji seji Matičinega odbora je poročevalec zastopal težnje bernske konvencije ali njegova izvajanja so se z vsemi glasovi proti njegovemu odklonila in postavil se je drug poročevalec. Naglašalo se je, da bi s pristopom Avstrije k bernski pogodbi znatno trpelo pred vsem dramatično društvo in ne da se tajiti, da bi bil posel prevajanja in prikazavanja tujih iger kolkotoliko otežčan.

Po vsem tem, kar smo iz Junkerjeve knjižice naveli, je razvidno, da bi smeli tudi mi Slovenci izreči simpatije za one težnje, ki skušajo Avstrijo privesti v kolo one bernske zveze, ki ima zadoščati čuvati in varovati duševno svojino in pravice literarne in umetniške svojine. Mi se ne bomo za pristop s posebno vneto poganjali, — saj nas tudi vprašali in poslušali ne bodo, — ako pa se Avstrija odloči za ta korak, mu ne bomo nikakor nasprotovali, ker je zahteva pravična in ker nam varstvo duševne svojine ne bode našalo nobene količkej znatne škode.

„Poezije v prozi“.

Spisal Iv. S. Turgenjev.

Dvogovor.

„Niti na Jungfrau niti na Finsteraarhorn ni stopila človeška noga!“

Najvišji vršaci Alp... Cela vrsta strmih skalnatih pobočij... Pogorje sredi srca.

Nad gorovjem modro, svitlo, nemo nebo. Oster, strašen mrz; trd, iskrec se sneg, in iznad snega se dvigajo v višavo temne, z ledom pokrite skaline, okoli katerih bučijo viharji.

Na vsaki strani horizonta se dviga v zrak mogočen velikan: Jungfrau in Finsteraarhorn.

In Jungfrau reče svojemu sosedu: „Kaj mi imaš povedati novega? Ti lahko natančneje vidiš... Kaj se godi tu spodaj?“

Nekaj tisoč let mine: jedna sama minuta. In v odgovor grmi Finsteraarhorn: „Gosti oblaki zakrivajo zemljo... Čakaj!“

Zopet minejo tisočletja: jedna sama minuta.

„No, in sedaj?“ vpraša Jungfrau.

„Zdaj vidim; tam spodaj je še vse kakor je bilo: pestro in majhno. Modro vodovje, temni gozdovi in sivo nakopičeno skalovje. In okoli teh migajo še vedno

umaknila. Tako je ostala premagana levica vendarle zmagovalka. Pellouxovo ministristvo pa ne potrebuje novih volitev.

Vojna v Južni Afriki.

Divizija Colville z brigado generala Frencha se je povrnila zopet v Bloemfontein. Opravila ni ničesar. Vodovod je v rokah Burov in bati se je Angležem v kratkem velikega pomanjkanja vode. Vodnjaki bodo v Bloemfonteinu kmalu prazni. Kako bodo potem Angleži napajali okoli 10.000 konj, je težko razumljivo. Vode primanjkuje v Oranje skoraj vedno, in s porušenjem Bloemfonteinskega vodovoda so zadeti Angleži prav hudo. „Times“ poroča iz Bloemfonteina, da kaže sedanja podjetnost Burov, da so v severnem delu republike Oranje tesnejše zvezani ter v ugodnejšem položaju, kakor se je moglo misliti. Akcija generala Olivierja, ki je zopet zasedel Ladybrand, si dobil pomožne čete ter zavzel Taba-Nehu, je mojstrsko strateško delo. Vse farmerje na južnem vshodu in zahodu, ki so se udali Angležem ter jim izročili orožje, so odvedli Buri kot ujetnike v Kroonstadt. Sedaj hité baje general Gatacre iz Springfonteina, general Clemens iz Fauresmitha in general Brabant iz Smithfielda proti Bloemfonteinu, da se združijo z Robertsom, ki ima okoli 50.000 mož. S tem pa bo Kaplandija skoraj docela očiščena Angležev in Buri bodo znali to dobro izrabiti. Iz Mafekinga je dobil Roberts prošnjo, naj vendar že pošlje rešilno armado, kajti v mestu divja tifus in vlada največja beda. Roberts je nato odgovoril, da je njegova največja skrb osvoboditi to mesto, ter da je sklenil, da mora biti do 24. maja, t. j. do godu angleške kraljeve oproščeno svojih oblegovancev. V portugalski zbornici v Lisaboni je naznanil zunanji minister, da je prosila angleška vlada, da bi smela pošiljati svoje vojake in vojni material preko portugalskega ozemlja, in portugalska vlada je Angležem to dovolila v znak pristranskega prijateljstva. Angleški general Carrington bo torej res mogel operirati preko Rhodesije. Toda lahko mu to ne bo, ker je povodenj del železniške proge porušila ter je promet ustavljen. Angleži menijo priti tako najkrajšim potom preko Beire, Salisburyja in Buluwaya do Mafekinga. V Franciji se je dvignil v časopisju proti takemu kršenju nevtralnosti silen vihar. Listi zahtevajo, da naj se diplomatično prepove, da bi Angleži preko portugalske zemlje hodili Burom za hrbet. Sicer pa Carrington pred dvema tednoma vendar le ne more dospeti s svojimi 5000 možmi pred Mafeking, ker je proga deloma nerabna, ker je po vsej deželi povodenj, in ker mu bodo znali Buri že postaviti na pot velikih ovir.

Dopisi.

Od nekod, 4. aprila. Gonja proti nadučitelju na Bledu ni osamljen slučaj. V nekem kraju, kjer gospodari že več časa

majhni hrošči, — veš, oni dvonožci, ki niso mogli niti jedenkrat onesnažiti niti tebe niti mene.“

„Ali so to ljudje?“

„Dà, ljudje.“

Več tisoč let mine: jedna sama minuta.

„No, kako je sedaj?“ vpraša Jungfrau.

„Zdi se mi, da so se hrošči zmanjšali“, grmi Finsteraarhorn „spodaj je postalo svitlejše; vodovje se je skrcilo, gozdovi so izsekani.“

Zopet izginejo tisoči let v večnost: jedna sama minuta.

„Kaj vidiš zdaj?“ pravi Jungfrau.

„Okoli naju, tukaj v bližini je videti, da je postalo čisto“, odgovori Finsteraarhorn; „toda tam v daljavi v dolinah vidim še vedno proge, vidim, da se kakor preje nekaj premika.“

„In zdaj?“ vpraša Jungfrau, ko preteko nadaljna tisočletja — jedna sama minuta.

„Zdaj je vse dobro“, odvrne Finsteraarhorn; „kamorkoli pogledam, je vse popolnoma belo in čisto... Povsodi najin sneg, sneg in led. Vse je otrpnilo. Zdaj je mirno in dobro.“

„Dobro“, ponovi Jungfrau. „Pa za zdaj je dosti govoričenja, starec. Zdaj morava spat.“

„Spati.“

In gorska velikana spita; in modro svitlo nebo spi nad večnoonemelo zemljo.

gospoda v črni suknji, pridružil se ji je po „lisičji“ mož, kateri je svoje dni — in to ni Bog ve kako dolgo, odkar je nagrade 3 gld dobil na mesec — učil tako-le: Ako se ti duhovnik na suknjo vsede, ne reci mu, da naj vstane, temuč vzemi nož in odreži suknjo in beži! Ta mož zvezal se je toraj z istimi gospodi, da bi skupno ugonobili in če bi bilo mogoče škodovali učiteljstvu. Ta podoba je slična oni na Bledu, le da se gre tukaj zoper — tovariša. Nahujkan krajni šolski svet je, na čelu seveda nagradeni orgljavec v zvezi z župnikom in dvema mamelukoma, napravil neumno ovadbo na višjo oblast, katera ovadba pa je morala v koš, ker so jo brez temelja in preneumno sestavili. Če bi se hotelo delati po geslu „klin s klinom“, bi stvar kmalo ves drug učinek imela, kajti pregovor pravi, da kdor ima „maslo na glavi, naj ne hodi na solnce“. In tega ima ta mož toliko na glavi, da bi ga vsi trije gospodje v farovžu ž njim vred za vse postane dni v letu dovolj imeli. Vsi Petri, Antoni in Gašperji bi ne pomagali; trda bi šla in le usmiljenju naših mož zahvaliti se ima ta človek, ki je čepel, kakor martinček v luknji, dokler ni prišel v milost pri možeh, katere on iz dna srca sovraži, a ljubi zavoljo dobička — da je utekel nesreči. Zdaj jé zajce, srne, race; dobi zastoj več v enem tednu, nego prej celo leto, vozi se na skupne stroške svojega bivšega „prijatelja“ in gospodičine prijateljice na sprehod, in če treba po uradnih potih; sploh dobrot kar rosi nanj. Zato se čuti mož varnega; naše ljudstvo je sicer milostljivo, potrpi veliko, a kaže se, da bo vrč kmalo napolnjen. Naj denuncira in ovaja, saj dosegel ne bo nič; mož, katerega denuncira, je siguren zmage, ker vseh ovadb niti na jeden paragraf niso mogli opreti. A če ne bo miroval, bomo se mi prijatelji vzdignili in prišli s celo vrsto paragrafov, zoper katere se ta denunciant ali vedoma ali nevedoma zaletuje. Za danes naj mu bo le Greuterjev fej! v pomislek; prihodnjič vidimo se kje drugej. Še tega se nam manjka, da bi taka ničla pri nas zgago delala. Kmet.

Zlata gostilniška obrt.

izza davno pretečenih časov, ko je pregovor o zlatih tleh rokodelstva še kaj veljal, prešla je v novodobne čase še ogljarska vera o zlatih časih za gostilniško obrt. Večina ljudstva živi v domišljiji, da so gostilničarji in krčmarji (posebno v Ljubljani) že mali milijonarji, oziroma da isti v jako kratkem času to postanejo. To se pa še bolj utrjuje s tem, da imajo dandanes gostilničarji krasne prostore, elegantno razsvetljavo in mnogobrojno postrežbo.

Kako prazno in neutemeljeno je tako mnenje, za to imamo že več dokazov in tudi iz Ljubljane. Imen in zneskov pasiv v konkurzih nočemo imenovati. Omenimo pa konkurz restavraterja Pschörbräu gosp. Frana Lippa s pasivo 90.000 K po dveletnem obstanku in zatvorjenju restavracije Nevaldhof na Dunaju, kjer so zaporedoma Andreas Kührer, umrli bivši župan dr. pl. Nevald, Zeillinger in Mähr vsi ogromne svote izgubili. To lahko zadostuje vsakemu, še toliko preslepljenemu v dokaz, da je vera o zlatih časih gostilniške obrti prazna. Resnica je, da se gostilniška obrt nahaja sedaj v neki krizi. Pomisliti je, da so kupne cene pijač in jedil že iz prve roke izdatno poskočile, najemščina in druga vzdržava obrti pa jako visoka, davki ogromni in plača poslov neznošljiva. Restavracije in gostilne se množe vedno bolj, konsum je pa vedno manjši. Vrh tega spodrivajo realnega dosežanega gostilničarja vsakovrstni ljudje, kajti dandanes že vsak hlapec, vsaka dekla dobi gostilniško obrt, — ako ne v last, saj v najem — in nihče ne vpraša, jeli količkanj sposoben. Taki ljudje zatirajo z umazano konkurenco spretnega gostilničarja tako, da potem oba gmotno pogineta. Med tem se zopet nesposobni rinejo in tako gre vedno dalje. V gostilniško obrt se vsiljujejo tudi drugi obrtniki, n. pr. pivovarnarji, mesarji, peki itd. s tem, da dajejo in vsiljujejo nesposobnim gostilničarjem blago na kredit tako, da potem isti z blagom umazano konkurirajo večšim gostilničarjem, nazadnje pa še sami velike izgube trpe. Dandanes mora biti že v vsaki novi hiši gostilna ali krčma.

Potem pridejo konsumna društva, ki so prava nesreča te obrti. V tem ko je go-

stilničar podložen obrtni, policijski, finančni in Bog si ga vedi koji oblasti še, so konsumna društva prava „noli me tangere“.

Še pred nekaj leti videlo se je v gostilnah opoludne pri kosilu, zvečer pri večerji uradnike, častnike, trgovske pomočnike in druge. A sedaj jih zaman iščeš. Uradniki so večinoma člani uradniškega konsumnega društva, koji si nabavijo vino v privatnem stanovanju skupno in tam imajo svojo domačo privatno gostilno in častniki imajo svojo takozvano „messe“, trgovski pomočniki se združujejo s posameznimi uradniki po privatnih stanovanjih. Kako naj toraj gostilničar shaja? Ni čuda, ako obrt propada. Tudi se množe šarkiterije, male pivnice in morda pride še buffet-avtomat. So-li to zlati gostilniški časi?

Kako naj torej gostilničar pri sedanjih splošno slabih časih in sedanjih političnih zmešnjavah še izbaja? Saj vendar še obstoji pomoč, bo vsakdo rekel, ki količkanj pozna avstrijske postavbe v varstvo gostilniške obrti. Saj so predpisi obrtnega reda, koji se morajo upoštevati, oziroma na lokalne potrebe pri podeljevanju, oziroma prenosu gostilniškega obrta itd. Kdor tako misli, pozna postavbo, a njene moči ne, ker ta zakon je jedino le na papirju, in slehern dan vidimo, kako se brez ozira na zakon kar slepo na levo in desno podeljujejo koncesije, ter iste prenašajo ter ž njimi baranta. Nasledki so ti, da se po taki množitvi gostiln še pri dobri prodaji ne more izhajati; še celo oni listi, ki vedno vpijejo za prosto obrt in trgovino, spoznajo nekorektno postopanje pri podeljevanju koncesij. Oj zlati časi gostilničarjev!

Kakor omenjeno, se davek posebno onim gostilničarjem naklada, ki imajo velike in čedne prostore, ako so tudi prazni, mej tem ko se šarkiterijam in drugim jednaki pripisuje to kot postranski obrt, zasebnike, ki imajo po 20—30 oseb na hrani, se še celo brez davka pusti. Gorje gostilničarju, ki bi brez koncesije prodal čašo kave ali čaja, kozarček žganja, in to le o posebni in redki priliki! Gorje mu, ako bi dovolil, da se v gostilni v dolgih zimskih večerih med stalnimi gosti naredi kak nedolžni „marjaš“ ali druga igra! Koj ima § 16. obrtnega reda na tilniku; sveti Peter ga ne reči kazni. Gorje gostilničarju, ki prekorači policijsko uro! Kaznuje se ga brez usmiljenja, in znani so slučaji, da je gostilničar komaj toliko iztržil, kolikor je moral kazni plačati. A vse to se pri drugih konkurentnih mirno gleda, zlasti pri konsumnih društvih. In to so zlati časi gostilničarjev?

Za naše gostilnice so posebno hud udarec laška vina, koje Lahi po takih gostilnah prodajajo, katerih lastnik o pomenu koncesije niti pojma nima. Na nezakonit način se pripuščajo Lahom koncesije in se tako drugim gostilničarjem dela konkurenca; vse to v obraz obrtni oblasti, ki noče ali ne zna tej stvari v okom priti.

Marsikdo bode tudi mislil, saj imajo gostilničarji svoje zadrage, naj bi te kaj pomagale. Res jih imajo in še celo obligatorne, po zakonu predpisane. A te služijo le v korist obrtnim oblastvom za evidenco, za gostilničarje nimajo prav nobene koristi.

Ako bi vlada preuredila potem državnega zakona red tako, da se podeljujejo, oziroma v najem dajejo, koncesije gostilniške obrti le sposobnim osebam, ki imajo za to izkaz; da bi se oziralo nekoliko bolj na lokalne razmere ter skrbelo, da bi imela gostilniška zadruga prizivno moč: dalo bi se tem krivicam v okom priti. S takim zakonom bi bilo gostilničarjem, kakor tudi občinstvu sploh ustrezno, in zato je želeli, da se izposluje. Iv. T.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. aprila.

— Gonja proti „Slovenskemu Narodu“ se prav pridno nadaljuje po lecah in spovednicah. Posebno se odlikujejo frančiškani. V torek je neki pater Salezij ali kakor se že zove tisti neumiti kutonosec v frančiškanski cerkvi rohnal na naš list. Poroča se nam, da so že dlje vse propovedi tega človeka posvečene našemu listu, in da je pravi mojster v psovanju in grdenju, tako da prekosi vsacega cigana. Mi bi tega patra Salezija lahko postavili pred sodišče, ali zdi se nam, da bi se preveč ponižali, ako bi to storili. Tak človek nas ne more žaliti.

— Nova kletev. Člani železničarji „spl. avstrijskega pravovarstvenega društva“ nam pišejo: Večkrat že smo brali, kako hodi so častiti očetje frančiškani na nepoboljšljive čitateljke in čitalce „Slov. Naroda“ in drugih svobodomiselnih listov. Stvar ne bi nas nadalje zanimala, in ko bi se frančiškani v svoji zagrizenosti ne zaleteli v naše društvo, ne brigali bi se za to, dobi li kdo odvezo ali ne. Danes zjutraj pa je šla natakarcia gostilne, kjer se naše društvo nahaja, k velikonočni spovedi. Odveza se ji je odrekla od spovednika patra Hiacinta le zaradi tega, ker ni hotela obljubiti, da ne bo več čitala „Slov. Naroda“. Na njegovo vprašanje, kdo je naročnik „Slov. Naroda“, mu je ona odgovorila, da naše društvo, nato predrznil se je ta pater izraziti: „Prokleta društvo, ki ta list drži in prokleti njegovi udje, ki ga bero, prokleta hiša, v kateri se nahaja!“ Torej nova „kletev“. Mi pa pravimo: Sram vas bilo, zastopnik človekoljuba Krista na zemlji! Ali je mar vaša naloga kleti? Mi se lahko ognemo vas in tudi vzlic vaši kletvi nam zveličanje ne izostane. Le tako naprej! Vaše spovednice bodo kmalu prazne, kajti že v najneumnejši glavi počenja se daniti.

— Umrla je v Trstu gospa Marija pl. Gutmannsthal-Benvenutti, vdova pokojnega kranjskega deželnega poslanca in grajščaka. Truplo se prepelje v Radeče pri Zidanem mostu. Pokojnica je bila pravoslavne vere, a kakor čujemo, je pravoslavni duhovnik ne sme spremiti do groba, nego jo bo moral pri pokopaliških vratih blagosloviti, potem pa oditi. Govori se, da je to sam škof Anton Bonaventura odredil, in ker sta škofova netolerantnost in škofovo zelotstvo obče znana, to tudi prav radi verjamemo.

— „Zmes“ je nadpis prav zanimivim feljtonističkim črticam, katere prinaša „Učiteljski Tovariš“. V zadnji številki čitamo mej drugim: Konjiški dekan je baje vložil prošnjo, da bi bil secesionistiški župnik Č. pomiloščen. (Opomba uredništva: Ta župnik Č. je bil obsojen na več mesecev ječe.) Taki so! Stati hočejo izven zakonov, in njih dejanja naj bi ostala nekažnjiva, dočim se morajo drugi državljani brezpo- gojno podvreči kazenskemu zakonu. Ja Bauer, das ist etwas anderes! Ako zahteva država od njih davek, kakor od vsakega drugega, tedaj lažejo, se zvijajo, godrnjajo, preklinjajo in rekurirajo, da je joj! Ali ni Kristus učil: Dajte cesarju, kar je cesarjevega itd.? Klerikalni češki list „Hlas“ je nadškofa Kohna pokrtačil, da imenuje kanoniki same plemenitaše, kar ga je toli razburilo, da je uvedel pravo inkvizicijo, iskajoč dotičnega pisca. In kot tak se mu je predstavil P. Kračmar, ki je bil takoj poslan v samostan v Litavi. Tu so ga v eksercijah tako preparirali, da je, zapustivši samostan — znorel. Ali je to tudi krščanska ljubezen?!

— Koroški deželni zbor je v večerajšnji svoji seji dovolil društvu „Südmark“ letne podpore 200 kron za ves čas, za kateri je izvoljen sedanji deželni zbor. V kolikor je razvidno iz poročil se ni temu noben slovenski poslanec uprl, dasi je „Südmarka“ društvo, ki hoče slovensko prebivalstvo pregnati z rodne zemlje in dasi k deželnim sredstvom prispevajo tudi slovenski deželani. Slovenec na Koroškem mora torej še iz lastnega žepa podpirati tiste, ki ga hočejo narodno uničiti in kakor jež lisico izpodriniti iz lastnega doma. V večerajšnji seji so nemški poslanci grajali počasno uradovanje pri celovškem in špi-talskem okrajnem glavarstvu in zahtevali, naj se velika glavarstva razdele. To željo je dež. predsednik vit. Fraydenegg toplo pozdravil in jej pritrdil.

— „Glasbena Matica“ v Ljubljani. V soboto, dne 7. aprila 1900. l., III. redni koncert v zgornji veliki dvorani „Narodnega doma“ pod vodstvom koncertnega vodje gospoda Mateja Hubada. Pri koncertu sodelujejo: gospodična Amalia Carneri, operna pevka slovenskega gledališča (sopran), gosp. Aleksander Nosalewicz, operni pevec z Dunaja (bas), pevski zbor „Glasbene Matice“ in godba c. in kr. pešpolka Leopold II., kralj Belgičev, št. 27. Vzpored: I. del: 1. Fran Schubert: Simfonia v H-mol, št. 8. v dveh stavkih za veliki orkester. 1. stavek: Allegro moderato. II. stavek: Andante con moto. 2. Fran Schubert: a) „Ave Maria!“ b) „Predica“, pesmi, poje gospodična Amalia Carneri, na klavirji spremlja gospod Josip Procházka, učitelj

„Glasbene Matice“. 3. a) Peter Iljič Čajkovskij: Serenada Don Juana, b) I. Lysenko: „Oj, Dnjeper moj!“, pesmi, poje gospod Aleksander Nosalewicz, operni pevec z Dunaja, na klavirju spremlja gosp. Josip Procházka, učitelj „Glasbene Matice“. 4. R. Wagner: Arija Elizabete iz opere „Tannhäuser“ — „Pozdravljam te!“ za sopran s spremljevanjem orkestra, poje gospodična Amalija Carneri. II. del: Sveta Ljudmila. Oratorij v treh delih na besede Jaroslava Vrchlickega za soli, zbor in orkester zložil dr. Anton Dvořák op. 71. Prvi del oratorija. Začetek koncerta točno ob 8. uri zvečer, konec ob 10. uri. Vstopnice se dobivajo v trgovini gosp. J. Lozarja na Mestnem trgu in na večer koncerta pri blagajni. Programi z besedilom oratorija istotam po 20 kr.

— „Slovenska Matica“ je izdala za leto 1899. pet knjig in sicer: Matija Kračmanov Valjavec, Poezije. Uredil Fr. Levec. (304 str.) — Beneška Slovenija. Prirodosnanski in zgodovinski opis s 15 podobami. Spisal S. Rutar. (188 str.) — Zbornik. I. zvezek. Uredil L. Pintar. (259 str.) Vsebine: Ivan Steklasa: Druga vojska z Benečani. — † Iv. Kunčič. — VI. Levec: Doneski k zgodovini književne zveze mej Čehi in Slovenci. — R. Perušek: Bibliografija slovenska. — Zgodovina slovenskega slovstva. IV. del. Drugi zvezek. Spisal prof. dr. Karol Glaser (153 str.) — Knezova knjižnica. Zbirka zabavnih in poučnih spisov. (313 str.) Vsebine: Fr. Ks. Meško, Slike in povesti, II. del. — Dr. Matija Murko, Dr. Vatroslav Oblak (z dvema podobama). Končno so dobili člani tudi Letopis „Slovenske Matice“ za leto 1899. Uredil Evgen Lah. Vsebine odbor, poverjeniki, člani in poročila odborovih sej. Več o teh knjigah izpregovorimo v listku.

— Razburjenost v Spodnji Šiški. Po mestu krožijo različne vesti o velikem viharju, ki je nastal v Spodnji Šiški. Govori se, da je bil dosednji župan primoran odstopiti, ker so se zgodile velike nerednosti, toda ne po njegovi krivdi, nego le vsled zlorabe njegove zaupljivosti. Govori se še mnogo več. Trdi se, da so bili ponarejeni neki dokumenti in da se je zgodilo poneverjenje, toda potrjene te vesti doslej še niso.

— Iz Novega mesta se nam piše: Čudne razmere vladajo v trgovini. Konkurenca je vedno večja, davki rastejo leto za leto. Za vsako stroko trgovine se mora imeti posebno dovoljenje od pristojne oblasti in plačevati se morajo davki. Le naš samostan oo. frančiškanov je prost v tem slučaju in radi tega jako podjeten, ker prodaja v postnem času več centov namočene polenovke. Vpraša se: Je li sme dotični samostan to trgovino izvrševati in ali ima v to dovoljenje? Dostavek uredništva: V Ljubljani so bile pred leti iste razmere. Ko pa so se trgovci pritožili, je bila ljubljanskim frančiškanom trgovina s polenovko prepovedana.

— Še enkrat: Ura na frančiškanskih zvonikih. Naš pohajkovelec nam piše: O turnski uri v frančiškanskih zvonikih ste povedali, da je zbog starosti vreči že med staro železo, — jaz pa moram dostaviti še, da so kazališča na zvonikih vsa zamazana in zidovje odkrušeno. Frančiškanske Wertheimerce so polne, da železje poka, a župno upraviteljstvo ne poskrbi, da bi javna ura na zvonikih imela dostojno lice in bila v rednem stanju. To so vam naši revni Trnovčani za olupšavo cerkve in mesta vse drugačni junaki!

— Petkronski srebrniki. Finančna uprava je dala pri vseh državnih, deželnih in občinskih uradih razobesiti podobe novih petkronskih srebrnikov. To je gotovo jako umestna odredba, in v tem slučaju toliko potrebnejša, ker ti novi srebrniki, vsaj na prvi pogled, obujajo nekako nezaupnost.

— Predavanja o sugestiji bode pri redil te dni v Ljubljani g. Albert Krause, magnetizér, hipnotizér in sugestor iz New Yorka ter bodo ta predavanja združena z zanimivimi eksperimenti iz te stroke.

— Slovenski neče znati spediter g. France Quandest v Mariboru. To pokazal je na prav neomikan in strupeno sovražen način s tem, da je neko pošiljatev tukajšnjega trgovca, koji je poslal jeden zaboj blaga nekemu trgovcu v Slovenske gorice na Štajerskem sporočil zaradi slovensko napisanega voznega lista: „Bitte um eine deutsche Aufklärung, warum Sie mir eine S a b o r I. T. 12 314 senden.“

Ich habe nichts bestellt in verstehe auch nicht russisch“. Taki so ljudje, ki žive in bogate od slovenskih grošev — nečejo znati slovenski na naši zemlji in niti redno blago naprej pošiljati, ker je iz slovenskih rok — temveč nas tudi tukaj bojkotirajo in silijo, naj bi se jim brezpogojno vdali. No tega ne bodo doživeli. Rodoljubi, tu imate zopet dokaz nemške nestrpnosti in naša sveta dolžnost je, izogniti se vsakega ošabnega nemškega prenapetneža, kojih imamo še preveliko med nami, da jim ne bode „ruščina“, rekte naš jezik in slovenski groš preglavice delala. Gospod Quandest pa naj vzame na znanje, da je bil vozni list „slovenski“, ne „ruski“ napisan, in če boče živeti med nami, naj se priuči slovensčini in ne uganja velikomemške politike med Slovenci.

— Iz Škofje Loke se nam piše: Predstava živih podob s petjem in godbo na lok se ponavlja na splošno zahtevanje v nedeljo, dne 8. aprila 1900, v prostorih gostilne „pri Kroni“ v Škofji Loki. Vspored: I. del. a) Dr. G. Ipavec: „Pozdrav“, mešani zbor. 1. „Zima“, živa podoba. b) F. Gerbič: „V noči“, dvospev s spremljevanjem glasovira. c) Irska narodna: „Davno je že“, četverspev s spremljevanjem glasovira. 2. „Snegulčica“, živa podoba. d) F. S. Vilhar: „Lunica“, mešani zbor. 3. „Trnjulčica“, živa podoba. II. del. e) Avg. Leban: „Slovo od domovine“, mešani zbor. 4. „Orientalna slika“, živa podoba. f) „Zgubljeni cvet“, dvospev s spremljevanjem glasovira. g) Dr. G. Ipavec: „Slovo od lastovke“, mešani zbor. 5. „Pomlad“, živa podoba z deklamacijo. h) H. Sattner: „Opomin k petju“, mešani zbor. 6. „Tabor ciganov“, živa podoba s petjem in spremljevanjem glasovira. Pričetek točno ob polu 8. uri zvečer. Vstopnina: Numerirani sedeži od I. do V. vrste, kateri se dobivajo v lekarni gosp. E. Burdycha in na večer predstave pri blagajni 1 K; ostali sedeži in stojišča 60 vinarjev. Čisti dohodek namenjen je „Olepševalnemu društvu v Škofji Loki“.

— Zasačena tatinska družba. Že dlje časa sem so se v Gorici primerjale malone vsak dan prav predrzne tatvine. Zdaj se je policiji posrečilo zaslediti številno tatinsko družbo, v kateri so bili največ dečki v starosti od 14 do 19 let. Ti so kradli po navodilu svojih starišev, pri katerih so se našla cela skladišča ukradenih reči. V družbi je bila tudi 5 let stara deklica, katero je lastni oče naučil krasti. Doslej so aretovani zlikovci priznali 50 tatvin.

— Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu marcu 1900 je 170 strank vložilo 58.120 K 14 h., 142 strank uzdignilo 34.911 K 76 h., 27 strankam se je izplačalo posojil 36.820 K, denarni promet 296.248 K 84 h.

— Človeških ribic (Protheus) je — kakor se nam piše — v podzemski vodi Rupnici in Virju v Zatičini o deževnem vremenu prav mnogo dobiti in torej niso tako redke, kakor se v obče misli.

— Promet na Dolenjskih železnica. V preteklem mesecu sta bila osobni kot tovorni promet slabejša nego lansko leto v tej dobi. Največ se je izvozilo lesa in premoga.

— Ogenj. Danes pred 1. uro pop. je začelo gorjeti pri posestnici M. Ahlin ali „pri svečari“ na Karlovski cesti. Grola je streha. Gasilci so bili na poti, še predno se je oglašil strel.

— Konj vgriznil je včeraj dopoldne na Poljanski cesti pred hišo št. 5 Srečkota Zalokarja, 11 let starega šolskega učenca, ki je šel mimo voza, v katerega so bili vpreženi konji Josipa Velkavrbha, posestnika in mlinarja v Jaršah. Deček je šel mimo konja in ga je ta popadel in vgriznil v desno roko.

— Mesec dnij zapora je dobil včeraj pri tukajšnjem c. kr. okrajnem sodišču znani ljubljanski postopač in trubadur Ladislav Juvan, ker je pri novačenju „zamenjal“ svoje stare raztrgane črevlje z drugimi novimi.

— S policajem se je prepiral včeraj popoldne na Bleiweisovi cesti Langov delavec, ki je peljal obtovorjen ročni voziček po hodni poti ob Bleiweisovi cesti in ga je vsled tega policaj ustavil. Može se je opiral povedati policaju svoje ime, in žena ga je še podpihovala rekoč: „Kar voz mu pusti, pa pojdi, naj ga pa sam pelja“.

— Zaradi požiga so včeraj v tukajšnji deželni bolnici prijeli Štefana Martinčiča iz

Nove vasi pri Idriji in ga odpeljali v zapor na Žabjek. Državno pravdnistvo ga je zasledovalo zaradi hudodelstva požiga, ker je 25. svečana t. l. v Novi vasi zažgal avinjski hlev Andreja Gregorčiča.

— Izgubljene stvari. Včeraj popoldne izgubil je nekdo na poti od Tržaške ceste, po Bleiweisovi, Marije Terezije in Dunajski cesti do južnega kolodvora denarnico z dvema desetakoma in jednim petakom.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenški izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske od 25. do 31. marca kaže, da je bilo novorojencev 25 (= 37.12 ‰), 1 mrtvorojenec, umrlih 21 (= 31.18 ‰), mej njimi jih je umrlo za vratico 1, za jetiko 8, za vnetjem sopilnih organov 1, vsled mrtvouda 1, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 9. Mej njimi je bilo tujcev 6 (= 28.5 ‰), iz zavodov 12 (= 57.1 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 3, za vratico 7 oseb.

* Umor neznane ženske. V gozdu za starim gradom v Eggenbergu pri Gradcu so našli v nedeljo popoldne 40—50 let staro žensko s prerezanim glom in trebuhom mrtvo. Morilec je svojo žrtev oskrnil in oropal. Ženska je imela v canjici odrezke blaga in molek. Tega je obesil morilec na canjico tako, da je gledal križec proti umorjenki. Tudi je odrezal ženski sredinec ter ji vzel prstan. Kdo je ženska, in kdo je njen morilec, še doslej ni znano.

* Plazovi. Iz Linca poročajo: 1. apr. ob 5. uri pop. so se pri Losensteinu ob državni cesti utrgali štiri plazovi, dolgi 60 m. Pokrili so pet hiš z vsemi gospodarskimi poslopji s 5 m visokim snegom. Cesta je zaprta. Iz Liberc na Češkem pa pišejo: V Krkonoših se je utrgal 1. aprila okoli 100 m dolg in 50 m širok plaz ter ubil nekega paznika, sina, katerega so rešili, pa je zakopal.

* Število Francozov pada. L. 1893. je bilo na Francoskem rojenih 446.957 moških, 1894. še 436.663, leta 1895. pa le 425.889. Zmanjšalo se je torej število moških Francozov tekom treh let za 21.086 ljudi. Vojaška uprava tega nedostatka sploh ne more več nadomestiti. Kaj piše Zola v svojem najnovejšem romanu „Fécondité“? Ako pojde tako dalje, kam pridejo Francozi s svojim — sistemom?

* Grozna nesreča pri pokopu. Iz Trutnova poročajo: Žena stražnika turistijske kočje na Krkonoših je umrla pred osmimi dnevi. Ker je bila kočja zametena od snega, niso mogli žene pokopati. Zategadelj sta stražnik in njegov sin noč in dan kopala gaz v dolino, med tem ko je ležala mrtva žena v koči na odru. Po oseminevnem sila napornem delu sta delo dokončala. Vzlic jako rezkemu mrazu je došlo precej ljudi iz doline k pokopu. Mejem ko se je pomikal sprevod v dolino, se je začul nakrat strašen šum. Velikanski plaz snega se je utrgal, pridrl z bliskovo naglico navzdol proti pogrebem ter odnesel stražnika in sina. Drugi ljudje so utekli. Šele po dolgem iskanju so našli zasute može; stražnik je bil že mrtev. Bati pa se je ondi še novih plazov.

Književnost.

— „Der Süden“. Organ für die politischen, culturellen und wirtschaftlichen Interessen der Kroaten und Slovenen. Št. 60. tega lista prinaša sledečo vsebino: An die Freunde des „Süden“. Italienische Friedensliebe. Mittheilungen. Bosnien und Herzegowina: Bischofs-Jubiläum. Dalmatien: Der Landtag. „Die Sprachenfrage im Königreiche Dalmatien.“ Kärnten: Der Landtag. Eine slovenische Sparcase in Völkermarkt. Krain: Der Landtag. Versammlung in Stari trg. Küstenland: Der gürzische Landtag. Die Gemeindevertretung in Opatalj. Landtags-Ergänzungswahl. Die national-fortschrittliche Partei in Görz. Die slovenischen Candidaten für die Triester Gemeindevahlen. Action zur Beseitigung des Nothstandes im Karstgebiete. Servola-Skedenj. Steiermark: Der Landtag. Die Forderungen der Slovenen in Untersteiermark. Slovenische Petitionen. Die Ernennungen in Untersteiermark und Kärnten vor dem Parlamente. Der Cillier „Merkur“. Die Gemeinde Vuzenica. — Aus der Heimat. Allerlei: Das Präsidium des Abgeordneten-hauses vor dem Parlamente. Alte kroatische Münzen. Eine Zeitung für Kirchenmusik. Aus der slavischen Welt. Vereinswesen.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 5. aprila. Skupni vojni proračun je povzročil konflikt mej skupnimi ministri na jedni strani in mej cislitvansko in ogrsko vlado na drugi strani. Po daljših pogajanjih sta obe vladi sicer privolili zvišanje potrebščin za mornarico za dva milijona kron, toda skupni ministri s tem niso zadovoljni. Poskuša se nasprotje iz lepa poravnati. Danes je skupna ministrska konferenca, v kateri se določi, kdaj naj se snideta delegaciji, jutri pa bo pod predsedstvom cesarja seja kronskega sveta. Cesar je danes sprejel ogrskega finančnega ministra Lukacza v posebno dolgi avdijenci.

Praga 5. aprila. Po dolgi bolezni je umrl izdajatelj lista „Česká revue“, dr. Prokop Podlipsky, svak pesnika Vrchlickega, star šele 40 let.

Solnograd 5. aprila. Danes opoldne je umrl tukajšnji kardinal nadškof Haller v starosti 54 let.

Carigrad 5. aprila. V starosti 63 let umrl je tu znani vojskovodja Osman-paša, ki se je posebno odlikoval kot branitelj Plevne.

Bruselj 5. aprila. Na potu iz Londona v Kodanj dospel je včeraj ob 5. uri popoldne angleški prestolonaslednik, princ waleški s svojo soprogo semkaj. V trenutku, ko bi se imel vlak odpeljati, skočil je k vagonu golobrad fantič, razbil šipo in iz revolverja dvakrat ustrelil na princa, potem pa pobegnil. Prestolonaslednik ni bil ranjen. Železniško osebje je skočilo za napadalcem in ga ujelo ter izročilo policiji. Vlak, ki se je bil v tem že začel pomikati, se je zopet ustavil. Prestolonaslednik, katerega je občinstvo simpatično pozdravilo, je vprašal, če je napadalec ujet, in ko se je to potrdilo, rekel, naj se ga ne kaznuje preveč ostro. Napadalec je 16letni kleparski pomočnik Sipido. Dobilo se je pri njem več anarhističnih spisov. Pred preiskovalnim sodnikom je fant priznal, da je imel namen usmrtiti angleškega prestolonaslednika. Storil je ta sklep po zadnjem javnem shodu, na katerem se je protestovalo zoper počenje Angležev v Južni Afriki. Svojih sokrivcev fant ni hotel imenovati.

London 5. aprila. Vse časopisje napada ostro bruseljska oblastva, katere dela odgovorna za atentat na princa waleškega, zlasti pa napada transvaalskega poslanika dr. Leydsa, češ, da je v Bruselju napravil tovarno laži, s katerimi vara skoro ves kontinent glede južnoafriških dogodb.

London 5. aprila. Ob železniški progi mej Springfonteinom in Bloemfonteinom se zbirajo številne burske čete. General Gatacre je dobil nalog prepričati eventualen poskus Burov, razdreti železnico.

London 5. aprila. Iz Pretorije se poroča, da je bil danes obelodanjen vladni ukaz, s katerim se določa, da morajo vsi v Johannesburgu, Bockburgu in Krugersdorp stanujoči angleški državljani, izvemši samo rudarje, z svojimi rodbinami vred tekom 48 ur zapustiti Transvaal. V drugih transvaalskih krajih živeli Angleži se morajo do 15. t. m. izseliti.

London 5. aprila. Vsi rudniki v Raandu v Transvaalu so zatvorjeni. Angleži se že izseljujejo.

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Dva gg. rodoljuba v Kanalu na Goriškem 10 K (vsak po eno peterokrono). — G. Vladimir Sernek, stud. iur. v Mariboru 7 K 20 v., nabral v veseli družbi v mariborskem „Nar. domu“. — G. dr. Brišnik pri sv. Roku pri Rogatcu 5 K 20 v., katere so darovali gg.: Pevčak J., Cesar J. st. in pošiljatelj vsak po 1 K, gospe M. Plečak in Weiss Pavlina po 40 v., Križar St., Cesar ml., Šmit Al., Belosevič J., Janžek J., Ozvaldič Fr., Papež J. in Horvatič Fl. po 20 v. — G. dr. Anton Furlan na Vrhniki 5 K, nabral pri g. Jurci. — Skupaj 27 K 40 vin. — Živeli darovalci in nabiralci!

Za Prešernov spomenik: Sl. posojilnica za sodni okraj Velikolaški in okolico 20 K po g. Daganoc-u. Slava zavednemu vodstvu zadruga! Naj bi slovenski denarni zavodi posnemali ta vzgled in se prav izdatno spominjali spomenika pesniku prvaku!

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v škoči
Leki se dobiva
ustna voda
 z novim antiseptikom
 katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado
 Frlan, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in
 bele, ter zamori vsako gnjilobo.
 Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
 2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Meteorologično poročilo.
 Višina nad morjem 306-2 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Marj	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
4.	9. zvečer	732-7	4-2	sr. zahod	oblačno	0 mm
5	7. jutraj	731-5	3-1	sl. j. zahod	oblačno	0 mm
"	2. popol.	731-1	10-0	sr. zahod	oblačno	0 mm

Srednja včerajšnja temperatura 3-0°, nor-
male: 7-5°.

Dunajska borza

Skupni državni dolg v notah	99 K	25 h
Skupni državni dolg v srebru	99	10
Avstrijska zlata renta	98	50
Avstrijska krona renta 4%	98	95
Ogrska zlata renta 4%	97	25
Ogrska krona renta 4%	93	70
Avstro-ogrski bančni delnice	127	15
Kreditne delnice	227	—
London vista	242	90
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	65
20 mark	23	69
20 frankov	19	26
Italijanski bankovci	90	20
C. kr. cekini	11	38

Izvod iz voznega reda
 veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž,
 Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal
 v Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v
 Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m.
 jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec,
 Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solno-
 grad, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu
 ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m.
 dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
 lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m.
 popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno,
 čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru,
 Inomest, Bregence, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-
 Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine
 vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko,
 Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto**
in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. jutraj,
 ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. —
Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.
 Ob 5. uri 46 m. jutraj osonni vlak z Dunaja via
 Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlo-
 vih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic,
 Solnograda, Linca, Steyra, Aussees, Ljubna, Celovca,
 Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dolo-
 poldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih
 varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic,
 Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha,
 Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
 Ljubna, Celovca, Linca, St. Mohorja, Pontabla. —
 Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja,
 Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta
 Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z
 Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
 tabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih
 iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.**
 Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. jutraj, ob
 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer.
 — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob
 7. uri 23 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob
 6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž.**
kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. jutraj, ob 11.
 uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Poslovodja

mizarske stroke, za stavbe in hišno
 opravo, v risanju izurjen, slovenskega in
 nemškega jezika v besedi in pisavi zmožen.
 želi svoji sposobnosti primerne stalne
 službe. (647-3)

Ponudbe se prosi pod naslovom: Fran
 Kovačič, Gradec, Maigasse Nr. 3.

Spretnega stenografa in pisarja

z lepo in hitro pisavo sprejme proti do-
 bremu plačilu
Dr. Jos. Furlan
 (675-2) **advokat v Ljubljani.**

Anton Schuster

v Ljubljani, Špitalske ulice
 založnik
 uslužbencev c. kr. priv. južne železnice
 priporoča

po čudovito nizkih cenah
največjo izber
najnovjšega

blaga za damske obleke
 prekrasnega črnega, gladkega in desiniranega
blaga za obleke
 angleškega, francoskega in domačega

modnega blaga za gospode
 ceneje kakor so sleparsko napravljeni
 ostanki,

blaga za pohištvo, zagrinjal,
 posteljnih opravl (garnitur),
 preprog,

barvastih Mousseline-zagrinjal
 à Secession
meter po 30 kr.

Zaloga lynolejskih preprog.
 Originalne tovarniške cene itd.

Spoštovanjem (501-7)
„pri Tončku“.

Vzorci se pošiljajo na zahtevo poštne
 prosto.

Stajerska
ROGASKA
 KISLA VODA Jemljeo Styria-vrlec
 SVETOŠLAVNA.
 krepčevalna pijača. Neprekošana zdravilna voda.

Glavna zaloga za Kranjsko:
MIHAEL KASTNER
 v Ljubljani. (573-5)

Naročila

na donavske krape, fogoš in šil
 za veliki petek dostavljene, per kgr. okoli
 1 gld. 30 kr., in na lepe, dobro pitane

štajerske kapune
 per kgr. 1 gld. 50 kr. vsprejema
 do ponedeljka, dne 10. aprila zvečer

firma (640-4)
Kham & Murnik.

išče se dober in priden
žagar

kateri bo imel dober zaslužek od 1000
 komadov rezi. Službo lahko nastopi dne
 24. aprila 1900 pri

Jožefu Milavcu
 trgovcu v Cerknici.
 (687-1)

Lepo belo apno

sveže žgano, se dobiva po celih vagonih
 in v manjših porcijah pri

L. Mašek & Co.
 žgalnica apna in premogokop Zabukovce
 (Buchberg), pošta Pletrovče (Pletrovitsch)
 pri Celju. (143-28)

V novi urarski prodajalni

Stari trg št. 16
 so na prodaj vse vrste ur po (590-6)
 stalnih tovarniških cenah.

Le dobre in najfinejše ure z enoletno
 garancijo.

Budilka, najboljši izdelek gl. 1-60
 Srebrna moška remontoarka od " 5-60 npr.
 Srebrna damska remontoarka od " 5-60
 Niklasta remontoarka od " 3-50
 ura na nihalo z lepo omaro od " 8-50

Popravljanja vseh vrst ur najceneje,
 specialist za težavna (komplicirana)
 popravljanja ur.

Rudolf Weber, urar
 Ljubljana, Stari trg št. 16.

Trgovina z mešanim blagom

in domačimi pridelki 678-2
 v prijaznem kraju v Savinjski dolini, tik
 farne cerkve, se radi družbinskih razmer
 proti takojšnjemu plačilu odda. Letni pro-
 met 40.000 K. — Blagohotne ponudbe pod
 „6000 K“ na upravnistvo „Slov. Nar.“.

Ponudba.
Učenec (689-1)
 že izurjen v trgovini z mešanim
 blagom, lahko vstopi takoj.

Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“.

Na Bizeljskem

v sredini najplodovitejših vinogradov, prodaja
 se prostovoljno

stavbeni prostor
 ki leži blizu farne cerkve in je zelo prime-
 ren za zgradbo lepe stavbe: hiše, prodajal-
 nice itd.

Po potrebi kupca oddalo bi se tudi
 več njiv in travnikov.

Natančnejša pojasnila daje dr. Gvidon
 Srebre, odvetnik v Brežicah. (685-1)

Najzlahtnejši karpji

iz ribnikov ekselence barona Minutillo na
 Gorenjskem (686-1)

prodajali se bodo veliki teden
 v sredo, četrtek in petek

na ribjem trgu v Ljubljani.
 Cena 1 kg. 80 kr., čez 10 kg. samo 75 kr.

Tudi večje naročitve sprejema
 oskrbnistvo graščine Čemšenik, pošta Dob.

Ceno se prodá

lepa, nova vila
 v Kranju.

Natančnejše poizvé se pri
 Jožefu Fuso v Kranju.
 (566-7)

Razprodaja.

V torek, sredo, četrtek, petek in če treba tudi v soboto po
 Veliki noči se bodo prodajali

travniki, njive in gozdi Črnelske grajščine

po kosih, vsak dan od 9. ure jutraj naprej, in sicer pride na vrsto najpreje
 travnikov 51 oralov, potem njiv 53 oralov in na zadnje 24 ora-
 lov smerekovega gojzda.

Natančni pogoji se izvedó v notarski pisarni na Brdu. (666-2)

Najnižje cene!

Največja izber
 najtrpežnejšega in najmodernejšega

suknenega blaga
 vseh vrst
 kakor kamgarna, ševota, lodna,
 jägerndorfskega itd.

za
 obleke za gospode in dečke
 površnike, haveloke
 ter salonske obleke

v oddelku za sukno tvrdke

J. Grobelnik, Ljubljana.

Najboljši nakupni vir za suknene ostanke. (564-7)
 Knjige z vzorci se po naročilu pošiljajo poštne prosto.

Ofertni razpis.

S tem se razpisujejo **stavbena dela z dobavo materiala za zgradbo**
novoga lesenega mostu z zidanimi oporami in betonastimi
stebri z nastavljenimi kobilami čez Ljubljansko pri Fužinah
 v skupnem znesku 21.600 K.

Zaradi prevzetja zgradbe tega mostu se določi ofertni dogovor
na dan 17. aprila 1900 ob pol 5. uri popoldne.

Do tega roka je pravilno narejene, s kolekom 1 K opremljene ponudbe, glaseče se
 na zgradbeni znesek 21.600 K in pripadajoči petodstotni vadij okroglih 1080 K, vposlati
 okrajnemu cestnemu odboru za okolico ljubljansko in to v roke načelniku okrajnega
 cestnega odbora, gospodu Lovrencu Kavčiču v Medvodah.

Vadij, ki se poviša po izvršenem dovoljenju ponudbe na 10 odstotkov zgradbenega
 zneska, se lahko vloži v gotovem denarju ali v državnih papirjih po navadnem borznem
 kurzu ali pa tudi s hranilnično knjižico.

Zadevni načrti, proračun stroškov z jednotlivimi cenami, navadni ter specialni stav-
 beni pogoji se lahko ogledajo od 5. aprila 1900 vsaki dan od 9. do 12 ure popoldne
 ter od 3. do 6. ure popoldne pri okrajnega cestnega odbora načelniku v Medvodah.

V ofertu ponudeni znesek je v odstotkih zaznamovati ter zapisati s številkami in
 besedami. V ofertu je točno označiti, da si je ponudbenik pregledal vse zgradbene pri-
 pomočke, da pozna način zgradbe popolnoma ter da se zgradbenim pogojem podvrže
 brez pridržka.

Pravico odločbe ter izvolitve došlih ponudb si pridrži nepogojno okr. cestni odbor.
 Ofert veže vsekako podjetnika do časa izročitve.

Od okrajnega cestnega odbora za okolico ljubljansko.
 (688-1) Okrajni cestni načelnik: Lovrenc Kavčič.

Želodčna sol

Julija Schaumann-a, deželnega lekarja v Stockerau-u
 pri motenem prebavljanju in proti želodčnim boleznim
 že več let preizkušeno dijetetično sredstvo.

Dobiva se v vseh renomiranih lekarnah Avstro-Ogerske.
 Cena škatljici 75 kr. 75 a (2040-5)
 Se pošilja po pošti, ako se naroči vsaj 2 škatljici, proti povzetju.
 Glavna zaloga: Dež. lekarna Julija Schaumann-a v Stockerau-u.